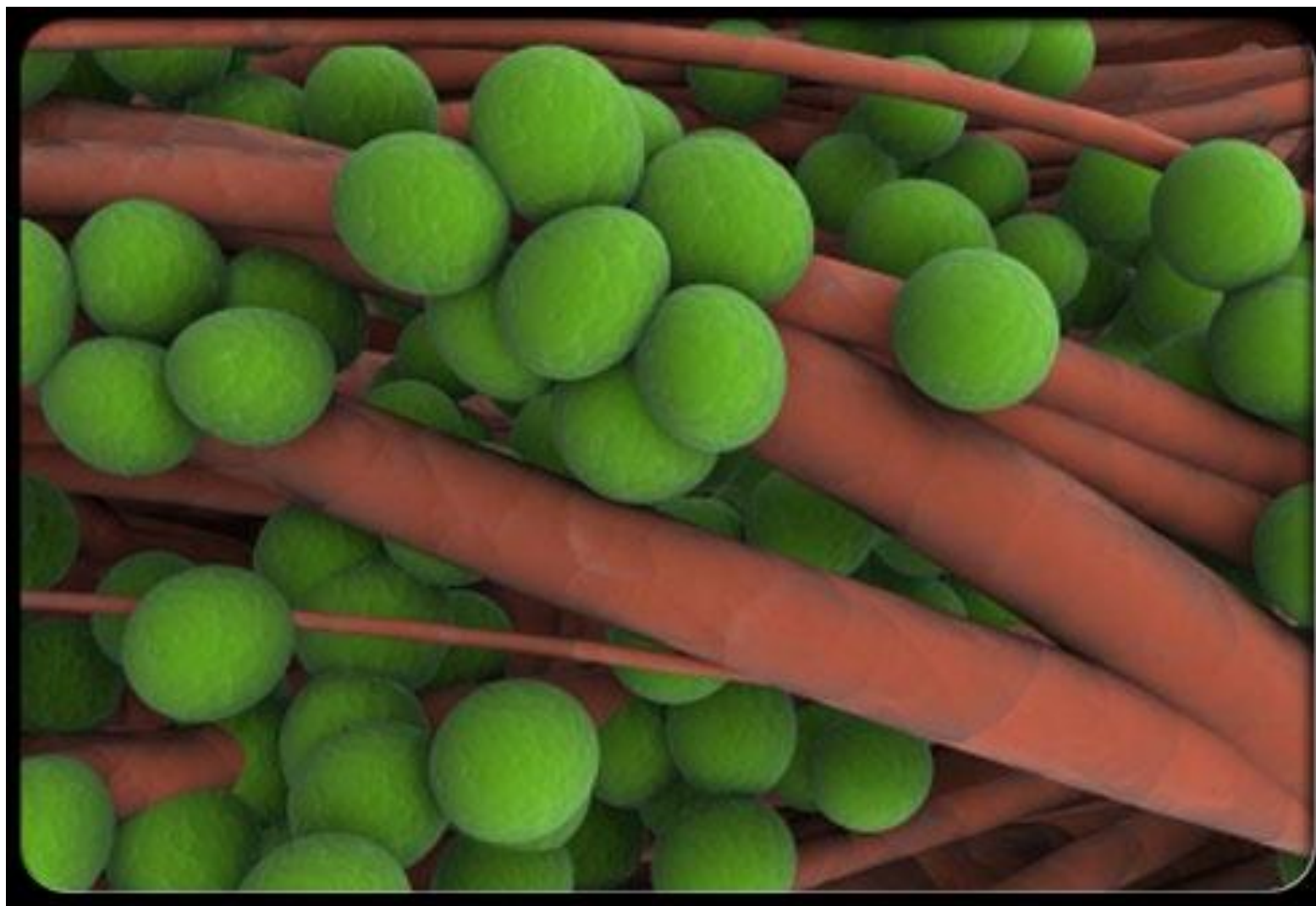

Stafilokokinė nosies infekcija

Doc. dr. S. Vaitkus

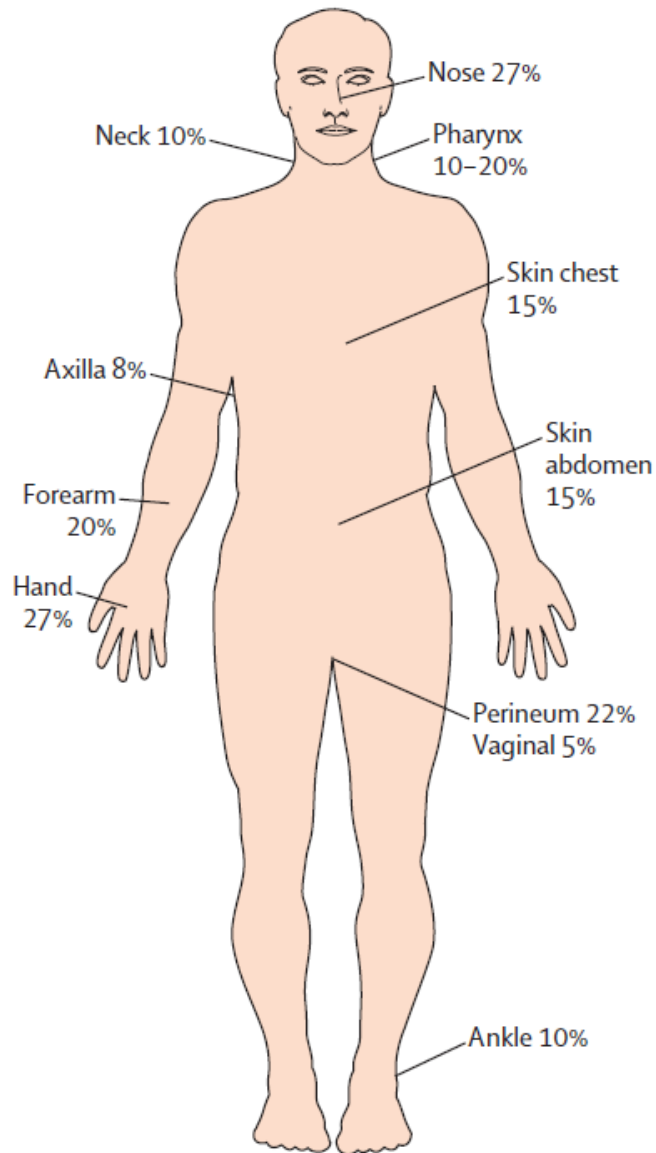
2015

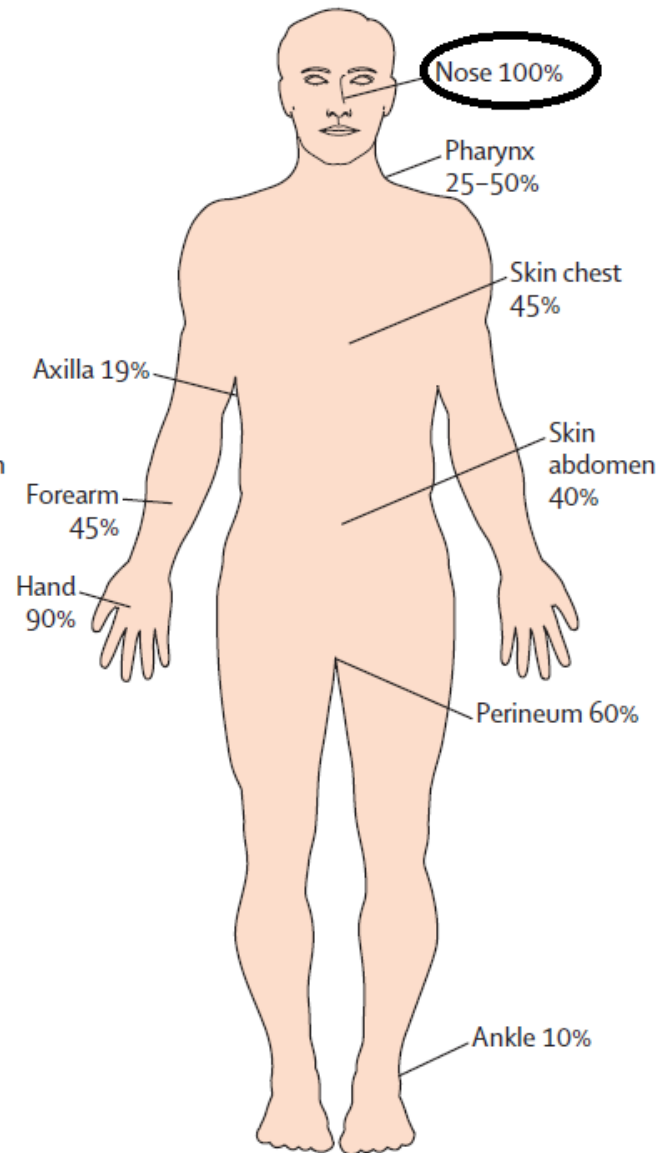
Kas tai?

- Normali odos flora
- 25 – 35% populiacijos – nešiotojai
- 25% gydymo įstaigų darbuotojų – nešiotojai
- Nešiojimas ≠ infekcija
- Daug tipų
- >30 tipų sukelia infekcijas (tik daliai populiacijos)
- Eradikacija – būdas išvengti hospitalinės infekcijos
- Dažniausiai – **Staphylococcus aureus**

General population

S. aureus nasal carriers

Rizikos grupės

- Naujagimiai
- Maitinančios motinos
- Sergantys diabetu
- Kraujagyslių ir plaučių ligomis sergantys pacientai
- Onkologinės ligos
- Silpna imuninė sistema
- Injekcijos
- Odos pažeidimai ir ligos
- Chirurginės žaizdos
- Intraveniniai kateteriai

- Nešiotojų tipai:
  - Nuolatiniai – 20% - dažniausiai vienas štamas
  - Protarpiniai – 30% - keli štamai
  - Nenešiojantys - 50%
- Nešiotojai turi didesnę infekcijos išplitimo riziką

- Vaikai – dažniau nuolatiniai nešiotojai:
- Pirmos 8sav. – 45%
- Pirmi 6mėn. – 21%
- >70% naujagimių – turi mažiausiai vieną *S. Aureus* kultūrą

Mechanizmas

- Kontaktas
- Prisitvirtinimas
- Gynyba
- Išlikimas

Kontaktas

- S.aureus išgyvena bet kokioje aplinkoje (ir negyvoje) ilgą laiką
- Pagrindinis kelias – rankos (nosies krapštymas)
- Rečiau – oro lašelinis
- Hospitalizacija – didelė rizika
- Kontaktas kartu gyvenančių (motinos ir vaiko štamai sutampa)
- Pagrindinė sritis – šnervės (nosies prieangis)

Prisitvirtinimas

- Nosies prieangis:
  - Keratinizuotas epitelis
  - Apokrininės prakaito liaukos
  - Riebalinės liaukos
  - Plaukų folikulai
  - Plaukeliai
- Nuolatiniai nešiotojai – apokrininės liaukos
- Protarpiniai nešiotojai – gleivės (gleivinė?)
- Elektrostatinės jėgos

Gynyba

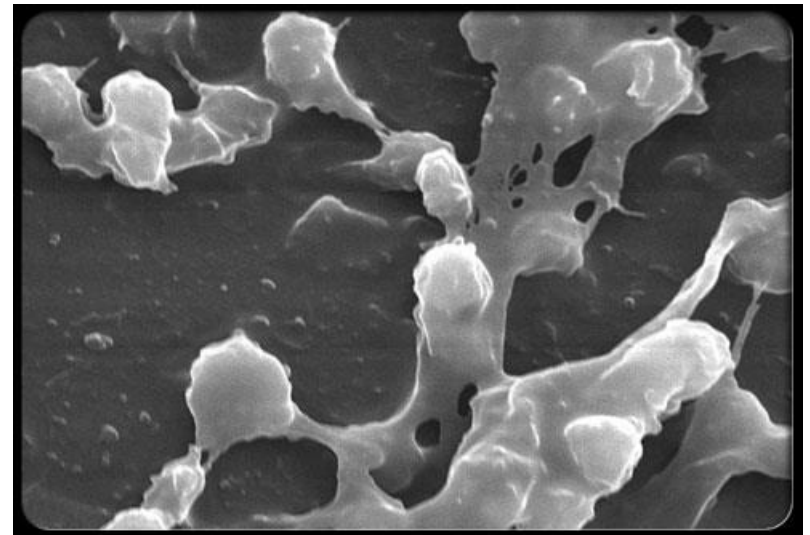
- Sutrikęs žmogaus imuninis atsakas (nosies sekrete gausu imunoglobulino A ir G, laktoferino, antimikrobinių baltymų)
- Bakterijų gaminami polisacharidai, nukleorūgštys ir t.t.

Išlikimas

- *S. aureus* labai gerai prisitaiko prie aplinkos:
- Temperatūros pokyčių
- Drėgmės pokyčių (išlieka ir sausoje aplinkoje)
- Atsparus plovimams druskos tirpalu
- Ilgai išlieka ir negyvoje aplinkoje

Diagnostika

- Pasēlis
- Antibiotikograma

Klinika

- Lokalūs simptomi:
  - Šnervių paraudimas
  - Skausmas
  - Žalios ar geltonos spalvos gleivės
  - Išskyros iš nosies
  - Nosies užburkimas
  - Ryklės skausmas
  - Karščiavimas
  - Kosulys
- Sunkėjant infekcijai:
  - Karščiavimas
  - Šaltkrėtis
  - Galvos skausmai

Infekcijas plitimas

- Odoje:
  - Spuogai – veide, kakle, krūtinēje, nosies viduje
  - Impetiga
  - Abscesai
  - Piktvotē
  - Celiulitas

Infekcijos plitimas

- Pneumonija
- Endokarditas
- Otitas
- Meningitas
- Osteomielitas,
- Toksinio šoko sindromas
- Bakteremija
- Sepsis

Gydymas

- Vietinė infekcija:
  - a/b tepalai
  - Geriamieji a/b
- Abscesai – incizija ir drenažas
- Išplitusi infekcija – i/v a/b

Prevenција

MRSA

- Atsparus meticilinui, penicilinui, amoxicilinui ir oxacilinui
- Sukelia hospitalines ir visuomenėje įgytas infekcijas
- Nesunkios eigos, sveikiems pacientams – prognozė gera
- Pacientams, sergantiems lėtinėmis ligomis, vyresnio amžiaus, naujagimiams ar su sutrikusiu imuniniu atsaku – dažnai mirtina
- Gydoma - vankomicinu

- *S. aureus* formuojami biofilmai turi įtakos šių ligų eigai:
- Lėtinio rinosinusito
- Infekcinio rinito
- Adenoidų
- Nosies polipozės
- Nosies kolonizacijai – NE!

S. aureus ir alergija

- Nuolatinis alerginis rinitas sergantys ir dažnesni nešiotojai
- Nosies kolonizacija S. aureus sunkina nuolatinio alerginio rinito eigą

AČIŪ ŪŽ DĒMESĻ

